

פסל מיכה Pessel Micha

UNIT 6

A Four-Part Series

Rabbi Ya'akov Trump Shoftim Shiur for Women 8:00-8:45pm Wednesdays

Judges Chapter 17 שופטים

Section 1: Creation of the Pesel

- א ויהי איש מהר-אפרים, ושמו מיכיהו. 1 Now there was a man of the hill-country of Ephraim, whose name was Micah.
- ב ויאמר לאמו אלף ומאה הקסף אשר לקח-לך, ואתי (ואת) אלית וגם אמרת באזני, הנה-הקסף אתי, אני לקחתי; ותאמר אמו, ברוך בני לה'. 2 And he said unto his mother: 'The eleven hundred pieces of silver that were taken from thee, about which thou didst utter a curse, and didst also speak it in mine ears, behold, the silver is with me; I took it.' And his mother said: 'Blessed be my son of the LORD.'
- ג וישב את-אלף-ומאה הקסף, לאמו; ותאמר אמו הקדש הקדשתי את-הקסף לה' מידי לבני, לעשות פסל ומסכה, ועתה, אשיבנו לך. 3 And he restored the eleven hundred pieces of silver to his mother, and his mother said: 'I verily dedicate the silver unto the LORD from my hand for my son, to make a graven image and a molten image; now therefore I will restore it unto thee.'
- ד וישב את-הקסף, לאמו; ותקח אמו מאתיים קסף ותתנהו לצורף, ויעשהו פסל ומסכה, ויהי, בבית מיכיהו. 4 And when he restored the money unto his mother, his mother took two hundred pieces of silver, and gave them to the founder, who made thereof a graven image and a molten image; and it was in the house of Micah.
- ה והאיש מיכה, לו בית אלהים; ויעש אפוד, ותרפים, וימלא את-יד אחד מבניו, ויהי-לו לכהן. 5 And the man Micah had a house of God, and he made an ephod, and teraphim, and consecrated one of his sons, who became his priest.
- ו בימים ההם, אין מלך בישראל: איש הישר בעיניו, יעשה. {פ} 6 In those days there was no king in Israel; every man did that which was right in his own eyes. {P}

Section 2: The Priest

- ז ויהי-נער, מבית לחם יהודה, ממשפחת יהודה; והוא לוי, והוא גר-שם. 7 And there was a young man out of Beth-lehem in Judah--in the family of Judah--who was a Levite, and he sojourned there.
- ח וילך האיש מהעיר, 8 And the man departed out of the city, out

מבית לחם יהודה, לגור, באשר ומצא; ויבא הר-אפרים עד-בית מיכה, לעשות דרבו.
of Beth-lehem in Judah, to sojourn where he could find a place; and he came to the hill-country of Ephraim to the house of Micah, as he journeyed.

ט ויאמר-לו מיכה, מאין תבוא; ויאמר אליו לוי אנכי, מבית לחם יהודה, ואנכי הלך, לגור באשר ומצא.
9 And Micah said unto him: 'Whence comest thou?' And he said unto him: 'I am a Levite of Beth-lehem in Judah, and I go to sojourn where I may find a place.'

י ויאמר לו מיכה שבה עמדי, והיה-לי לאב ולכהן, ואנכי אתן-לך עשרת כסף לימים, וערך בגדים ומחיתך; וילך הלוי.
10 And Micah said unto him: 'Dwell with me, and be unto me a father and a priest, and I will give thee ten pieces of silver by the year, and a suit of apparel, and thy victuals.' So the Levite went in.

יא ויואל הלוי, לשבת את-האיש; ויהי הנער לו, כאחד מבניו.
11 And the Levite was content to dwell with the man; and the young man was unto him as one of his sons.

יב וימלא מיכה את-גד הלוי, ויהי-לו הנער לכהן; ויהי, בבית מיכה.
12 And Micah consecrated the Levite, and the young man became his priest, and was in the house of Micah.

יג ויאמר מיכה--עתה ידעתי, כי-יטיב ה' לי: כי היה-לי הלוי, לכהן. {פ}
13 Then said Micah: 'Now know I that the LORD will do me good, seeing I have a Levite as my priest.' {P}

שופטים 18 Judges Chapter 18

Section 3: Hijack

א בימים ההם, אין מלך בישראל; ובימים ההם, שבט הדני מבקש-לו נחלה לשבת--כי לא-נפלה לו עד-היום ההוא בתוך-שבטי ישראל, בנחלה. {פ}
1 In those days there was no king in Israel; and in those days the tribe of the Danites sought them an inheritance to dwell in; for unto that day there had nothing been allotted unto them among the tribes of Israel for an inheritance. {P}

ב וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי-דָן מִמִּשְׁפַּחְתָּם חֲמִשָּׁה אַנְשִׁים מְקַצּוֹתִם אַנְשִׁים בְּנֵי-חֵיל מִצְרָעָה וּמֵאֶשְׁתָּאֵל, לְרַגֵּל אֶת-הָאָרֶץ וּלְחַקְרָהּ, וַיֹּאמְרוּ אֵלֵהֶם, לָכוּ חֲקְרוּ אֶת-הָאָרֶץ; וַיָּבֹאוּ הֵרֶ-אֶפְרַיִם עַד-בֵּית מִיכָה, וַיִּלְּנוּ שָׁם.

2 And the children of Dan sent of their family five men from their whole number, men of valour, from Zorah, and from Eshtaol, to spy out the land, and to search it; and they said unto them: 'Go, search the land'; and they came to the hill-country of Ephraim, unto the house of Micah, and lodged there.

ג הֵמָּה, עִם-בֵּית מִיכָה, וְהֵמָּה הַכֹּהֵן הַלְוִי; וַיִּסּוּרוּ שָׁם, וַיֹּאמְרוּ לוֹ מִי-הֵבִיאָךְ הֵלֶם, וּמָה-אַתָּה עֹשֶׂה בְּזֵה, וּמָה-לָּךְ פֹּה.

3 When they were by the house of Micah, they knew the voice of the young man the Levite; and they turned aside thither, and said unto him: 'Who brought thee hither? and what doest thou in this place? and what hast thou here?'

ד וַיֹּאמְרוּ אֵלֵהֶם--כֹּזֵה וְכֹזֵה, עֹשֶׂה לִי מִיכָה; וַיִּשְׁכְּרֵנִי, וְאַהֲי-לוֹ לְכֹהֵן.

4 And he said unto them: 'Thus and thus hath Micah dealt with me, and he hath hired me, and I am become his priest.'

ה וַיֹּאמְרוּ לוֹ, שְׂאֵל-נָא בְּאֵלֵהִים; וּנְדַע--הֲתִצְלַח דְרָכֵנוּ, אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ הֹלְכִים עֲלֶיהָ.

5 And they said unto him: 'Ask counsel, we pray thee, of God, that we may know whether our way which we are going shall be prosperous.'

ו וַיֹּאמְרוּ לָהֶם הַכֹּהֵן, לָכוּ לְשָׁלוֹם; נִכַח ה', דְרָכְכֶם אֲשֶׁר תֵּלְכוּ-בָהּ. {פ}

6 And the priest said unto them: 'Go in peace; before the LORD is your way wherein ye go.' {P}

ז וַיֵּלְכוּ חֲמִשַּׁת הָאֲנָשִׁים, וַיָּבֹאוּ לַיִשָּׁה; וַיִּרְאוּ אֶת-הָעָם אֲשֶׁר-בְּקִרְבָּהּ יוֹשְׁבֵת-לְבֶטַח כְּמִשְׁפַּט צְדָנִים שָׁקֵט וּבֵטַח, וְאֵין-מְכַלִּים דָּבָר בְּאָרֶץ יוֹרֵשׁ עָצָר, וְרַחוּקִים הֵמָּה מִצִּידָנִים, וְדָבָר אֵין-לָהֶם עִם-אָדָם.

7 Then the five men departed, and came to Laish, and saw the people that were therein, how they dwelt in security, after the manner of the Zidonians, quiet and secure; for there was none in the land, possessing authority, that might put them to shame in any thing, and they were far from the Zidonians, and had no dealings with any man.

ח וַיָּבֹאוּ, אֶל-אֶחְיָהֶם, צָרְעָה,
וְאֶשְׁתָּאֵל; וַיֹּאמְרוּ לָהֶם
אֶחְיָהֶם, מָה אַתֶּם.
8 And they came unto their brethren
to Zorah and Eshtaol; and their
brethren said unto them: 'What say
ye?'

ט וַיֹּאמְרוּ, קוּמָה וְנִעַלְהָ
עֲלֵיהֶם, כִּי רָאִינוּ אֶת-הָאָרֶץ,
וְהִנֵּה טוֹבָה מְאֹד; וְאַתֶּם
מַחְשִׂים--אֶל-תַּעֲצָלוּ, לָלֶכֶת
לְבֹא לְרִשְׁתָּ אֶת-הָאָרֶץ.
9 And they said: 'Arise, and let us go
up against them; for we have seen
the land, and, behold, it is very good;
and are ye still? be not slothful to go
and to enter in to possess the land.'

י כַּבְּאֲכֶם תָּבֹאוּ אֶל-עַם בְּטֹחַ,
וְהָאָרֶץ רַחֲבַת יָדַיִם--כִּי-
נָתַנָּה אֱלֹהִים, בְּיַדְכֶם: מְקוֹם
אֲשֶׁר אֵין-שָׁם מַחְסוֹר, כָּל-
דָּבָר אֲשֶׁר בָּאָרֶץ.
10 When ye go, ye shall come unto a
people secure, and the land is large;
for God hath given it into your hand;
a place where there is no want; it
hath every thing that is in the earth.'

יא וַיִּסְעוּ מִשָּׁם מִמִּשְׁפַּחַת
הַדָּנִי, מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאֵל,
שֵׁשׁ-מֵאוֹת אִישׁ, חָגוּר כָּלִי
מִלְחָמָה.
11 And there set forth from thence of
the family of the Danites, out of
Zorah and out of Eshtaol, six
hundred men girt with weapons of
war.

יב וַיַּעֲלוּ, וַיַּחֲנוּ בְּקִרְיַת
יְעָרִים--בִּיהוּדָה; עַל-כֵּן
קָרְאוּ לַמְּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵה-
דָּן, עַד הַיּוֹם הַזֶּה--הִנֵּה,
אַחֲרֵי קִרְיַת יְעָרִים.
12 And they went up, and encamped
in Kiriath-jearim, in Judah;
wherefore that place was called
Mahaneh-dan unto this day; behold,
it is behind Kiriath-jearim.

יג וַיַּעֲבְרוּ מִשָּׁם, הַר אֶפְרָיִם;
וַיָּבֹאוּ, עַד-בַּיִת מִיכָה.
13 And they passed thence unto the
hill-country of Ephraim, and came
unto the house of Micah.

יד וַיַּעֲנוּ חֲמִשָּׁת הָאֲנָשִׁים,
הַהֹלְכִים לְרַגֵּל אֶת-הָאָרֶץ
לֵישׁ, וַיֹּאמְרוּ אֶל-אֶחְיָהֶם,
הֲיָדַעְתֶּם כִּי יֵשׁ בְּבָתִּים הָאֵלֶּה
אִפֹּד וְתַרְפִּים וּפְסֵל וּמִסְכָּה;
וְעַתָּה, דַּעוּ מָה-תַּעֲשׂוּ.
14 Then answered the five men that
went to spy out the country of Laish,
and said unto their brethren: 'Do ye
know that there is in these houses an
ephod, and teraphim, and a graven
image, and a molten image? now
therefore consider what ye have to
do.'

טו וַיִּסּוּרוּ שָׁמָּה, וַיָּבֹאוּ אֶל-
בַּיִת-הַנְּעָר הַלְוִי בֵּית מִיכָה;
15 And they turned aside thither, and
came to the house of the young man

וישאלו-לו, לשלום. the Levite, even unto the house of Micah, and asked him of his welfare.

טז ושש-מאות איש, חגורים כלי מלחמתם, נצבים, פתח השער--אשר, מבני-דן. 16 And the six hundred men girt with their weapons of war, who were of the children of Dan, stood by the entrance of the gate.

יז ויעלו חמשת האנשים, ההלכים לרגל את-הארץ-- באו שמה, לקחו את-הפסל ואת-האפוד ואת-התרפים ואת-המסכה; והכהן, נצב פתח השער, ושש-מאות האיש, החגור כלי המלחמה. 17 And the five men that went to spy out the land went up, and came in thither, and took the graven image, and the ephod, and the teraphim, and the molten image; and the priest stood by the entrance of the gate with the six hundred men girt with weapons of war.

יח ואלה, באו בית מיכה, ויקחו את-פסל האפוד, ואת-התרפים ואת-המסכה; ויאמר אליהם הכהן, מה אתם עשים. 18 And when these went into Micah's house, and fetched the graven image of the ephod, and the teraphim, and the molten image, the priest said unto them: 'What do ye?'

יט ויאמרו לו החרש שים- ידך על-פיה, ולך עמנו, והיה-לנו, לאב ולכהן: הטוב היותך כהן, לבית איש אחד, או היותך כהן, לשבט ולמשפחה בישראל. 19 And they said unto him: 'Hold thy peace, lay thy hand upon thy mouth, and go with us, and be to us a father and a priest; is it better for thee to be priest unto the house of one man, or to be priest unto a tribe and a family in Israel?'

כ וייטב, לב הכהן, ויקח את-האפוד, ואת-התרפים ואת-הפסל; ויבא, בקרב העם. 20 And the priest's heart was glad, and he took the ephod, and the teraphim, and the graven image, and went in the midst of the people.

כא ויפנו, וילכו; ושימו את-הטף ואת-המקנה, ואת-הכבודה--לפניהם. 21 So they turned and departed, and put the little ones and the cattle and the goods before them.

כב המה הרחיקו, מבית מיכה; והאנשים, אשר בבתים אשר עם-בית מיכה, נזעקו, וידביקו את-בני-דן. 22 When they were a good way from the house of Micah, the men that were in the houses near to Micah's house

were gathered together, and overtook the children of Dan.

כג וַיִּקְרְאוּ, אֶל-בְּנֵי-דָן, וַיִּסְבּוּ, פְּנֵיהֶם; וַיֹּאמְרוּ לְמִיכָה, מַה-לָּךְ כִּי נִזְעַקְתָּ.

23 And they cried unto the children of Dan. And they turned their faces, and said unto Micah: 'What aileth thee, that thou comest with such a company?'

כד וַיֹּאמֶר אֶת-אֱלֹהֵי אֲשֶׁר-עָשִׂיתִי לְקַחְתֶּם וְאֶת-הַכֹּהֵן, וְתַלְכוּ--וּמַה-לִּי עוֹד; וּמַה-זֶּה תֹאמְרוּ אֵלַי, מַה-לָּךְ.

24 And he said: 'Ye have taken away my god which I made, and the priest, and are gone away, and what have I more? and how then say ye unto me: What aileth thee?'

כה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּנֵי-דָן, אַל-תִּשְׁמַע קוֹלְךָ עִמָּנוּ--פֶּן-יִפְגְּעוּ בָכֶם, אַנְשִׁים מְרִי נַפְשׁ, וְאִסְפְּתָה נַפְשֶׁךָ, וְנַפְשׁ בֵּיתְךָ.

25 And the children of Dan said unto him: 'Let not thy voice be heard among us, lest angry fellows fall upon you, and thou lose thy life, with the lives of thy household.'

כו וַיֵּלְכוּ בְּנֵי-דָן, לְדַרְכָּם; וַיֵּרָא מִיכָה, כִּי-חַזְקִים הֵמָּה מִמָּנוּ, וַיִּפֹּן, וַיָּשָׁב אֶל-בֵּיתוֹ.

26 And the children of Dan went their way; and when Micah saw that they were too strong for him, he turned and went back unto his house.

כז וְהֵמָּה לָקְחוּ אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה מִיכָה, וְאֶת-הַכֹּהֵן אֲשֶׁר הָיָה-לוֹ, וַיָּבֹאוּ עַל-לִישׁ עַל-עַם שְׁקֵט וּבֵטַח, וַיַּכּוּ אוֹתָם לְפִי-חֶרֶב; וְאֶת-הָעִיר, שָׂרְפוּ בָאֵשׁ.

27 And they took that which Micah had made, and the priest whom he had, and came unto Laish, unto a people quiet and secure, and smote them with the edge of the sword; and they burnt the city with fire.

כח וְאֵין מַצִּיל כִּי רְחוּקָה-הִיא מִצִּידוֹן, וְדָבָר אֵין-לָהֶם עִם-אָדָם, וְהִיא, בְּעֵמֶק אֲשֶׁר לְבֵית-רְחוֹב; וַיִּבְנוּ אֶת-הָעִיר, וַיִּשְׁבוּ בָּהּ.

28 And there was no deliverer, because it was far from Zidon, and they had no dealings with any man; and it was in the valley that lieth by Beth-rehob. And they built the city, and dwelt therein.

כט וַיִּקְרְאוּ שֵׁם-הָעִיר, דָּן, בְּשֵׁם דָּן אֲבִיהֶם, אֲשֶׁר יוֹלֵד לְיִשְׂרָאֵל; וְאוֹלָם לִישׁ שֵׁם-הָעִיר, לְרֵאשִׁנָּה.

29 And they called the name of the city Dan, after the name of Dan their father, who was born unto Israel; howbeit the name of the city was Laish at the first.

ל וַיִּקְיִמוּ לָהֶם בְּנֵי-דָן, אֶת-
הַפֶּסֶל; וַיְהוֹנָתָן בֶּן-גֵּרְשֹׁם בֶּן-
מְנַשֶּׁה הוּא וּבָנָיו, הָיוּ כַהֲנָיִם
לְשֵׁבֶט הַדָּנִי, עַד-יוֹם, גְּלוֹת
הָאָרֶץ.

30 And the children of Dan set up for themselves the graven image; and Jonathan, the son of Gershom, the son of Manasseh, he and his sons were priests to the tribe of the Danites until the day of the captivity of the land.

לֹא וַיִּשְׂיִמוּ לָהֶם, אֶת-פֶּסֶל
מִיִּכָּה אֲשֶׁר עָשָׂה, כָּל-יָמֵי
הַיּוֹת בֵּית-הָאֱלֹהִים, בְּשִׁלֹּה.
{פ}

31 So they set them up Micah's graven image which he made, all the time that the house of God was in Shiloh. {P}

SOURCES:

1. Not the Full Amount

רד"ק שופטים פרק יז

ולא רצה מיכה להשתדל בו לעשות הפסל ומסכה והשיבו פעם אחרת לאמו ואמו לקחה מאתים כסף ונתנתם לצורף לעשות פסל ומסכה והמאתים כסף היו שכר הצורף ובתשע מאות כסף עשה הפסל והמסכה:

מלבי"ם שופטים פרק יז פסוק ד

(ד) וישב את הכסף לאמו. ספר שמיכה לא רצה להיות גזבר ע"ז כי לא הסכים לעשות פסל ומסכה, ובודאי דבר על לבה שלא תעשה זאת, בפרט שעפ"י הדין לא חל ההקדש כיון שלא היה ברשותה (כמ"ש בב"ק דף ע א), ועי"כ שמעה קצת שלא לעשות הפסל מכל הכסף רק מן מאתים כסף לבד, והצורף עשה הפסל מהם:

2. Change of Name

מלבי"ם שופטים פרק יז

(ה) והאיש מיכה. מאז עבירה גוררת עבירה ויצא מדחי אל דחי (לכן כינה שמו מיכה לרוע), עד שעשה לו בית אלהים בית מיוחד לעבודת הפסל, ואחר כך עשה גם אפוד ותרפים מכיסו, ואח"כ וימלא את יד אחד מבניו כו' לכהן, לעבודת נכר:

3. No King

מצודת דוד שופטים פרק יז

(ו) אין מלך בישראל - ולזה עשה כל איש הישר בעיניו ולא היה מי שימחה ביד מיכה וכתב בס"ע שזה היה בימי כושן רשעתים קודם שעמד עתניאל:

4. The Transition

מלבי"ם שופטים פרק יז

(יא) ואח"כ, ויואל הלוי. נתרצה: לשבת את האיש. ר"ל לא להיות לאב ולכהן רק לשבת בביתו איזה ימים: ויהי הנער כאחד מבניו. אוכל על שולחנו, ואח"כ ע"י שישב בבית רשע נגרר אחריו:

5. The Pseudo Priest

רד"ק שופטים פרק יז

(יג) כי היה לי הלוי לכהן - כלומר סימן טוב הוא זה לי שנודמן לי משבט הכהנים להיות כהן לי:

6. The Lot of Dan

יהושע פרק יח

(א) ויקהלו כל עדת בני ישראל שְׁלַח וַיִּשְׁכְּנוּ שָׁם אֶת אֶהֱל מוֹעֵד וְהָאָרֶץ נִכְבְּשָׁה לַפְּנִיָּהֶם:

(ב) וַיִּוְתְּרוּ בְּבִנְיָן יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא חִלְקוּ אֶת נַחֲלָתָם שְׁבַעַה שְׁבֻטִים:

(ג) וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד אַנְּהָ אַתֶּם מִתְרַפִּים לְבוֹא לְרִשְׁתָּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם יְיָ אֱלֹהֵי אַבְוֹתֵיכֶם:

(ד) הֲבוּ לָכֶם שְׁלֵשָׁה אַנְשִׁים לְשֻׁבֹט וְאֲשַׁלְּחֶם וַיִּקְמוּ וַיִּתְּחַלְּכוּ בָאָרֶץ וַיִּכְתְּבוּ אוֹתָהּ לְפִי נַחֲלָתָם וַיָּבֵאוּ אֵלַי:

(ה) וְהִתְחַלְּקוּ אוֹתָהּ לְשֻׁבַעַה חֲלָקִים יְהוּדָה יַעֲמֹד עַל גְּבוּלוֹ מִנְּגֵב וּבֵית יוֹסֵף יַעֲמְדוּ עַל גְּבוּלָם מִצָּפוֹן:

(ו) וְאַתֶּם תִּכְתְּבוּ אֶת הָאָרֶץ שְׁבַעַה חֲלָקִים וְהִבְאַתֶּם אֵלַי הַנָּה וַיְרִיתִי לָכֶם גּוֹרֵל פֶּה לַפְּנִי יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

(ז) כִּי אִין חֶלֶק לְלוּיִם בְּקִרְבְּכֶם כִּי כְהֵנָּה יְיָ נַחֲלָתוֹ וְגַד וַיְרֹאוּבֵן וַחֲצִי שְׁבֻט הַמְּנַשֶּׁה לְקַחוּ נַחֲלָתָם מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְיָ:

(ח) וַיִּקְמוּ הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ וַיִּצְוּ יְהוֹשֻׁעַ אֶת הַחֲלָקִים לְכַתֵּב אֶת הָאָרֶץ לֵאמֹר לָכוּ וְהִתְחַלְּכוּ בָאָרֶץ וְכַתְּבוּ אוֹתָהּ וַיִּשׁוּבוּ אֵלַי וְפֶה אֲשַׁלֵּף לָכֶם גּוֹרֵל לַפְּנִי יְיָ בְּשֵׁלָה:

(ט) וַיֵּלְכוּ הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲבְרוּ בָאָרֶץ וַיִּכְתְּבוּהָ לְעָרִים לְשֻׁבַעַה חֲלָקִים עַל סֵפֶר וַיָּבֵאוּ אֶל יְהוֹשֻׁעַ אֶל הַמַּחֲנֶה שְׁלַח:

(י) וַיִּשְׁלֹף לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ גּוֹרֵל בְּשֵׁלָה לַפְּנִי יְיָ וַיַּחֲלֶק שָׁם יְהוֹשֻׁעַ אֶת הָאָרֶץ לְבִנְיָן יִשְׂרָאֵל כְּמַחֲלָקָתָם: פ

יהושע פרק יט

(מ) לְמִטָּה בְּנֵי דָן לְמִשְׁפַּחָתָם יָצָא הַגּוֹרֵל הַשְּׁבִיעִי:

(מא) וַיְהִי גְבוּל נַחֲלָתָם צָרְעָה וְאֲשַׁתְּאֹל וְעִיר שְׁמֹשׁ:

(מב) וְשַׁעֲלָבִין וְאֵילֹן וַיִּתְּלָה:

(מג) וְאֵילֹן וְתַמְנָתָה וְעַקְרוֹן:

(מד) וְאֶלְתָּקָה וְגַבְתוֹן וּבַעֲלָת:

(מה) וַיְחַד וַיְבַנֵּי בְרַק וַיְנַת רַמּוֹן:

(מו) ומי הִיָּקוֹן וְהִרְקוֹן עִם הַגְּבוּל מוֹל יָפוּ :

(מז) וַיֵּצֵא גְבוּל בְּנֵי דָן מֵהֶם וַיַּעֲלוּ בְנֵי דָן וַיִּלְחַמוּ עִם לָשֶׁם וַיִּלְכְּדוּ אוֹתָהּ וַיִּכּוּ אוֹתָהּ לְפִי חֶרֶב וַיִּרְשׁוּ אוֹתָהּ וַיֵּשְׁבוּ בָּהּ וַיִּקְרְאוּ לָלָשֶׁם דָּן כְּשֵׁם דָּן אֲבִיהֶם :

(מח) זאת נחלת מטה בני דן למשפחתם הערים האלה וְחִצְרֵיהֶן : פ

7. Recognition

מלבי"ם שופטים פרק יח

ונראה כי אחר שהלוי הזה היה מבני קהת מבני משה כקבלת חז"ל (ב"ב קט ב), וערי בני קהת הלויים היו ממטה אפרים ודן וחצי מנשה (כמבואר יהושע כא, ה), היה הלוי הזה מילידי עיר הלויים בדן, לכן הכירוהו :

8. Similarity to Moshe

שמות פרשת שמות פרק ב

(כא) וַיֹּאֶל מֹשֶׁה לְשֵׁבֶת אֶת הָאִישׁ וַיִּתֵּן אֶת צַפְרָה בְּתוֹ לְמִשָּׁה :

(כב) וַתֵּלֶד בּוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ גֵרְשֶׁם כִּי אָמַר גֵּר הֵייתִי בְּאֶרֶץ נְכַרְיָה : פ

שמות פרשת שמות פרק ד

(ב) וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי יְיָ מִזֶּה מֵהַ זֶה בְּיַדְּךָ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה :

9. Reasons for not succeeding in Inheriting

שופטים פרק ב

(כא) גם אני לא אוסיף להוריש איש מפניהם מן הגוים אשר עזב יהושע וימות :

(כב) למען נסות בם את ישׂראל השמרים הם את דרךך יי ללכת בם פאשר שמרו אבותם אם לא :

(כג) וינח יי את הגוים האלה לבלתי הורישם מהר ולא נתנם ביד יהושע : פ

10. No Etzer

רש"י שופטים פרק יח

יורש עצר - יורשים מועטים שאם יהרגו את אלו אין עוד עוררין נלחמים עם המחזיקים בנחלה :

רד"ק שופטים פרק יח

ולפי הפשט עצר הוא מלוכה מן זה יעצר בעמי ומלת ואין מכלים עומדי במקום שנים ואין יורש עצר כי לא היה בהם מלך ולא יורש מלוכה :

11. Confidence

רד"ק שופטים פרק יח

(כא) את הטף - כי אלו שש מאות איש חגור כלי מלחמה עם טפם ונשיהם ומקניהם הלכו כי היו בטוחים שילכדו העיר :

12. Who is Yonasan?

<p>“And there was a young man out of Bethlehem in Judah — of the family of Judah — who was a Levite, and he sojourned there;” [now], this is self-contradictory, [for] it is said, 'who was a Levite', which clearly indicates that he descended from Levi, [and it is also said], 'of the family of Judah,' which clearly shows that he descended from Judah; must it not then be concluded that his father [was of the tribe] of Levi and his mother [of that] of Judah, and [yet the text] speaks [of him as] 'of the family of Judah!' — Raba, son of R. Hanan, replied: No; [he may have been] a man whose name was Levi. If so, [is] this [the reason] why Micah said, 'Now know I that the Lord will do me good, seeing I have a Levite as my priest'? — Yes; [he was glad] that he happened to obtain a man whose name was Levi. But was Levi his name? Surely his name was Jonathan, for it is said, And Jonathan the son of Gershom, the son of Manasseh, he and his sons were priests to the tribe of the Danites? — He said unto him: But [even] according to your argument, [it may be objected], 'Was he the son of Manasseh? Surely he was the son of Moses, for it is written, the son of Moses: Gershom, and Eliezer'; but [you must say that] because he acted [wickedly] as Manasseh, the Scriptural text ascribed his descent to Manasseh, [so] also here [it may be said that], because he acted [wickedly] as Manasseh who descended from Judah, the Scriptural text ascribed his descent to Judah.</p>	<p>תלמוד בבלי בבא בתרא קט:</p> <p>שופטים י"ז ויהי נער מבית לחם יהודה ממשפחת יהודה והוא לוי והוא גר שם, הא גופא קשיא, אמרת והוא לוי - אלמא מלוי אתי, ממשפחת יהודה - אלמא מיהודה אתי! אלא לאו דאבוה מלוי ואימיה מיהודה, וקאמר: ממשפחת יהודה! אמר רבא בר רב חנן: לא, גברא דשמיה לוי. אי הכי, היינו דקאמר מיכה: שופטים י"ז עתה ידעתי כי ייטיב ה' לי כי היה לי הלוי לכהן? אין, דאיתרמי ליה גברא דשמיה לוי. וכי לוי שמו? והלא יהונתן שמו, שנאמר: שופטים י"ח ויהונתן בן גרשם בן מנשה הוא ובניו היו כהנים לשבט הדני. אמר ליה: וליטעמיך, וכי בן מנשה הוא? והלא בן משה הוא, דכתיב: דברי הימים א' כ"ג בני משה גרשם ואליעזר! אלא, מתוך שעשה מעשה מנשה - תלאו הכתוב במנשה, הכא נמי, מתוך שעשה מעשה מנשה דאתי מיהודה - תלאו הכתוב ביהודה.</p>
---	---

13. Need for Money

<p>'Who brought you here? and what are you doing in this [place]? and what are you here? They said to him: 'Are you not a descendant of Moses of whom it is written, Draw not nigh hither? Are you not a</p>	<p>תלמוד בבלי בבא בתרא קי.</p> <p>[שם ויאמרו לו] מי הביאך הלום ומה אתה עושה בזה ומה לך פה - אמרו לו: לאו ממשה קא אתית דכתיב ביה: שמות</p>
--	---

<p>descendant of Moses of whom it is written, What is this in thy hand? Are you not a descendant of Moses of whom it is written, But as for thee, stand thou here by me? Would you be made a priest for idol-worship?' — He said unto them: I have the following tradition from my grandfather's family: At all times shall one [rather] hire himself out to idol-worship than be in need [of the help] of [his fellow] creatures. He thought that 'Abodah Zarah [meant] actual [idol worship], but it is not so, [the meaning being,] 'work which is strange to him'; as Rab said to R. Kahana: Flay a carcass in the street and earn a wage, and say not, 'I am a great man and the work is degrading to me'. When David saw that he had an exceptional liking for money, he put him in charge over the treasuries, for it is said, Shebuel the son of Gershom, the son of Manasseh was ruler over the treasuries. But was his name Shebuel? Surely his name was Jonathan! — R. Johanan said: [He was called Shebuel] because he returned to God with all his heart.</p>	<p>ג' אל תקרב הלום? לאו ממשה קא אתית דכתיב ביה: שמות ד' מה זה בידך? לאו ממשה קא אתית דכתיב ביה: דברים ה' ואתה פה עמוד עמדי? תעשה כהן לע"ז? אמר להן, כך מקובלני מבית אבי אבא: לעולם ישכיר אדם עצמו לע"ז ואל יצטרך לבריות. והוא סבר: לע"ז ממש; ולא היא, אלא ע"ז - עבודה שזרה לו, כדאמר ליה רב לרב כהנא: נטוש נבילתא בשוקא ושקול אגרא, ולא תימא גברא רבא אנא וזילא בי מילתא. כיון שראה דוד שממון חביב עליו ביותר, מינהו על האוצרות, שנאמר: דברי הימים א' כ"ו ושבואל בן גרשם בן מנשה נגיד על האוצרות. וכי שבואל שמו? והלא יהונתן שמו! א"ר יוחנן: ששב לאל בכל לבו.</p>
--	---

14. Why Burning?

<p style="text-align: right;">רד"ק שופטים פרק יח</p> <p>(כז) שרפו באש - יש לתמוה למה שרפו אותם והם רוצים לישבה והנה כל הערים העומדות על תלם לא שרפם יהושע רק חצור לבדה והיתה זה לפי שהיתה ראש המלכות להבדיל הנשארים והנה אלו למה שרפו העיר ויתכן כי כשנכנסו בני דן בעיר פתאום נכנסו כי הם לא היו מרגישים ולא היו נשמרים מהם ושלחו אש בעיר להבהיל העם ולא יהיה פנאי לאדם להשיב מלחמה בין האש והמלחמה שעשו להם בני דן או אפשר כי היתה מלאה גוללים ולפיכך שרפוה.</p>

15. When Did it Last Until?

<p style="text-align: right;">רש"י שופטים פרק יח</p> <p style="text-align: right;">עד יום גלות הארץ - בימי סנחריב בגלו' ראשונה:</p>
<p style="text-align: right;">רלב"ג שופטים פרק יח:כט</p> <p>והנה יום גלות הארץ לא יתכן שיאמר על יום גלות בימי צדקיה שכבר עברו כמה מנהיגים ביערו ע"ג מן הארץ כמו שמואל ושאל ודוד ורבים זולתם אחריהם, ואולם אמר עד יום גלות הארץ כי יתכן שגלתה הארץ היא כשעשו הרע ישראל בעיני ה' עד שהקים השם לישראל מושיע ושבו לארצם ויתכן שגלתה הארץ היא בימי יבין מלך כנען שברחו להם שבט דן ועברו מעבר לירדן כמו שאמרו דבורה וברק ודן למה יגור אניות</p>
<p style="text-align: right;">רד"ק שופטים פרק יח</p> <p style="text-align: right;">עד יום גלות הארץ - מדרך הסברא נראה כי עד יום גלות הארץ הוא יום שגלה הארון ועליו נאמר</p>

ויטש משכן שילה וגו' ואמר ויתן לשבי עוזו ותפארתו ביד צר ויסגר לחרב עמו ואמר ויכעיסוהו בבמותיהם ובפסיליהם יקניאהו וזה נאמר על פסל מיכה והפסוק האחר שנאמר כאן גם כן מוכיח שאמר כל ימי היות בית האלהים בשילה דמה כי עד יום גלות הארץ וימי היות בית האלהים בשילה זמן אחד הוא ושמואל אע"פ שהיה שופט לא מיחה בפסל ההוא כי כל ימי עלי לא היה מתפרסם כל כך בשררה לכבוד עלי ועלי גם כן התרפ' בזה כמו שהתרפה במוס' בניו וכשמת עלי וגלה הארון וגלו מישראל רבים ונפלו בחרב רבים ובטל אותו פסל וזהו שאמר עד יום גלות הארץ כי רחוק הוא שיהיה הפסל עד יום גלות הארץ אפילו גלות בני גד ובני ראובן שהיה הגלות הראשון ואיך היה דוד מלך ישראל ולא בערו וגם שלמה בנו ולא בערו אין הדעת סובלת להאמין זה:

מלבי"ם שופטים פרק יח

ועמד כל ימי היות בית האלהים בשלה, זה לעומת זה. ומ"ש שיהונתן ובניו היו כהנים עד גלות הארץ, פירש"י על גלות סנחריב, וכן דעת חכמינו ז"ל בירושלמי פרק ט' דברכות (ה"ג) שמקשה לרשב"נ דאמר שבואל ששב לאל בכל לבו, והכתיב עד גלות הארץ, ומתרץ שאחרי מות דוד העבירו שלמה וחזר לסורו והוא היה הנביא הזקן בבית אל. ומה שמקשה הרד"ק איך אפשר ששמואל ודוד ושלמה לא בערו פסל זה, י"ל דבאמת בימי שמואל בטל, ועז"א כל ימי היות בית אלהים בשילה, ואז חזר בתשובה ודוד מינה אותו על האוצרות, ובימי ירבעם שהעמידו העגל בדן היו בניו כהנים עד גלות סנחריב:

IYUN 1: When Did the Story Occur?

When?

רד"ק שופטים פרק יז:

ויהי איש מהר אפרים ושמו מיכיהו - כתוב בסדר עולם כי בימי כושן היה פסלו של מיכה שנאמר וישימו להם את פסל מיכה אשר עשה כל ימי היות שם בית האלהים וגו' ובימיו היתה פלגש בגבעה שנאמר ויקם וילך עד נכח יבוס היא ירושלים ואמר לא נסור אל עיר נכרי אשר לא מבני ישראל הנה...

רש"י שופטים פרק יז:

ויהי איש מהר אפרים - אע"פ שנכתב שתי פרשיות הללו בסוף הספר של מיכה ושל פלגש בגבעה בתחלת השופטים היה בימי עתניאל בן קנז שנאמר וישימו להם את פסל מיכה וגו' כל ימי היות בית אלהים בשילה למדנו שכל ימי שילה היה דמות של מיכה, ובפלגש בגבעה נאמר על יבוס שבירושלים לא נסור אל עיר עובדי כוכבים למדנו שעדיין לא כבשו את ירושלים:

רש"י שופטים פרק יח:

כי לא נפלה לו - ירושה כפי הראוי להם בארץ מכובשת כמו שנאמר ביהושע ויצא גבול בני דן מהם ואף מכאן יש ללמוד שהיה מעשה זה בתחלת השופטים מיד:

רד"ק שופטים פרק יח:

בימים ההם - גם זה הפסוק מוכיח כי לא היה זה בימי עתניאל בן קנז כי שופט היה לישראל וכל ימי השופט לא היו עושים איש הישר בעיניו כמו שאמר והושיעם מיד אויביהם כל ימי השופט וגו' ואומר והיה במות השופט ישובו והשחיתו מאבותם וגו' נראה כי בימי השופט לא היו עושים איש הישר בעיניו ובשלת הענינים האלה בדבר מיכה ובדבר בני דן ובדבר פלגש בגבעה אמר אין מלך בישראל ואלו הענינים היו בין שמשון לעלי שהיה שופט ישראל והיה הזמן ביניהם כמו שהיה שלא היה להם שופט בישראל והיו עושים איש הישר בעיניו.

Why Here?

<p>רש"י שופטים פרק יז</p> <p>הקדש הקדשתי את הכסף מידי לבני - קבלתי עלי למסרו מידי לידך לשם דמות ומסכה תנהו לי עתה ומידי אני אשיבנו אליך, יש אומרים שהאשה הזאת היא דלילה לפי שכתוב אלף ומאה כסף וטעות הוא בידם שהרבה שנים קדם מיכה לשמשון אך הפרשיות נסמכו על הכסף הרע ששוה כאן וכאן וכסף של פורענות היו שניהם:</p>
<p>רד"ק שופטים פרק יז:א</p> <p>ואמרו בדרש כי נסמך זה הענין לענין שמשון מפני שהיו אלף ומאה כסף בדבר שמשון לרעה ואלף ומאה כסף של אם מיכה גם כן לרעה ונסמך גם כן אליו דבר פלגש בגבעה כי בעון פסל מיכה נהרגו כמה אלפים מישראל במלחמת בנימין ולולא זה לא היו מתים מישראל כי בדין היו נלחמים עם בנימין לבער הרעה מישראל:</p>
<p>רלב"ג שופטים פרק יז:א</p> <p>ואחשוב שנסמך זה הספור לשמשון שהיה משבט דן לספר מה שאירע על החטא לשבט דן על דבר פסל מיכה שהתמיד זמן ארוך מאד וכבר אמרו קצת המפרשים שהיה זה בשביל הסכמה מספר אלף ומאה כסף שבא בסיפור שמשון ודלילה ומספר אלף ומאה כסף שבא בסיפור מיכה ונוכל לומר לפי זה המאמר עוד שכבר היתה הסכמה אחרת בענין אלו הכספים והיא שמכל אחד מהם נמשך רע לדן כי כסף דלילה היה סבה אל שנפל שמשון ביד פלשתים ונקרו עיניו ונמשך לו המות בסבתו וכסף מיכה היה סבה שטעו בני דן בפסל ההוא זמן ארוך:</p>

IYUN 2: Intent

Avodah Zorah:

רד"ק שופטים פרק יז:ה

לו בית אלהים - עשה אותו בית אלהים, ועשה עוד אפוד ותרפים ותרגום בית אלהים בית טעויות **ואמרו רבותינו ז"ל כל אלהים האמור במיכה חול חוץ מן אחד שהוא קדש כל ימי היות בית אלהים בשילה ותרגום אפוד ותרפים אפוד ודמאין:**

Complexity:

רד"ק שופטים פרק יח:ה

שאל נא באלהים - לפי מחשבתם כי לא היה זה האפוד אלא לשם ע"ג עשוי בדמות אפוד והתרפים היו שואלים בהם לדעת העתידות ולא היה חלק השם יתעלה בזה אך הם היו חושבים כי דבר ה' היה השאלה בתרפים ההם לפיכך אמרו לו שאל נא באלהי וכת"י שאל כען במימרא דה', א"כ באלהים זה אינו נמוק כי קדש הוא ובדברי רז"ל שאמרו כל אלהים האמור במיכה חול חוץ מא' שהוא קדש כל ימי היות בית אלהים בשילה אם כן באלהים זה חול הוא ונמוק. והנה הדבר אצלינו ספק ומספיק' אני אומר שאינו נמוק, ואני תמיה על כי נתנה אלהים בידכם איך אמרו עליו שהוא חול ואף רבי אליעזר שאמר במיכה יש מהם חול ויש מהם קדש הכתובים באלף למ"ד חול הכתובים ביו"ד ה"א קדש חוץ מזה שבאלף למ"ד והוא קדש כל ימי היות בית אלהים בשילה,

והנה לא הסכים עמו יונתן בן עוזיאל ואם זה באלהים הוא חול אמרו לו שישאל בתרפים ההם כי הלוי אמר להם כי מגידים הם העתידות באמת ונתפתו לדבריו.

More Subtle:

רלב"ג שופטים פרק יז:א

השיב הכסף לאמו ואמרה לו אמו הקדש הקדשתי הכסף לי מידי לבני לעשות פסל ומסכה אשר היו צורות שיטעו בהן האנשים אז ויחשבו שיהיה בהם כח להגיד העתידות מצד עוררם כח הדמיוני וידמה שלזאת הסבה עשאו תחלה לא לשם ע"ג ויורה על זה מה שאמרה הקדשתי הכסף לה', והנה השיבה לו אמו הכסף והוא השיב אותו שנית לאמו ועשתה ממנו פסל ומסכה והיה בבית מיכיהו כדי שיגיד לו העתידות לפי מחשבתם:

רד"ק שופטים פרק יח:כז

ואף על פי שהם הקימו הפסל להם הית' כוונתם לשמים ואף על פי כן היו חוטאים לה' כי כן כתיב לא תעשון אתי אלהי כסף וגו' כלומר אתי אע"פ שתהיה כוונתכם לעבודתי ובאגדה והם לקחו את אשר עשה מיכה וגו' ויכו אותה לפי חרב עבדין ע"ג והיא מצלחא בידיהון יש צדקה גדולה מזו היינו הך דכתיב לך ה' הצדקה ולנו בשת הפנים:

יד רמ"ה מסכת סנהדרין דף קא עמוד ב

מיכה שנתמכך בבנין כשנתנוהו בבנין במקום לבינה כשאמר לו משה למקום למה הרעות לעם הזה שאין נותנים להם תבן ואין להם לבנים ונותנים בניהם בבנין אמר לו המקום קוצים הם מכלים מלפני שאלו היו אלו חיינ [היין] רשעים גמורים ומביאין רעה לעולם אם תרצה תנסה את אחד מהן והוציא את מיכה שעבד ע"ג ומה שמו שבע בן בכרי שמו. ותמה אני היאך חיה רשע כזה מיציאת מצרים ועד סוף דוד מלך ישראל ע"ה.

Parallel:

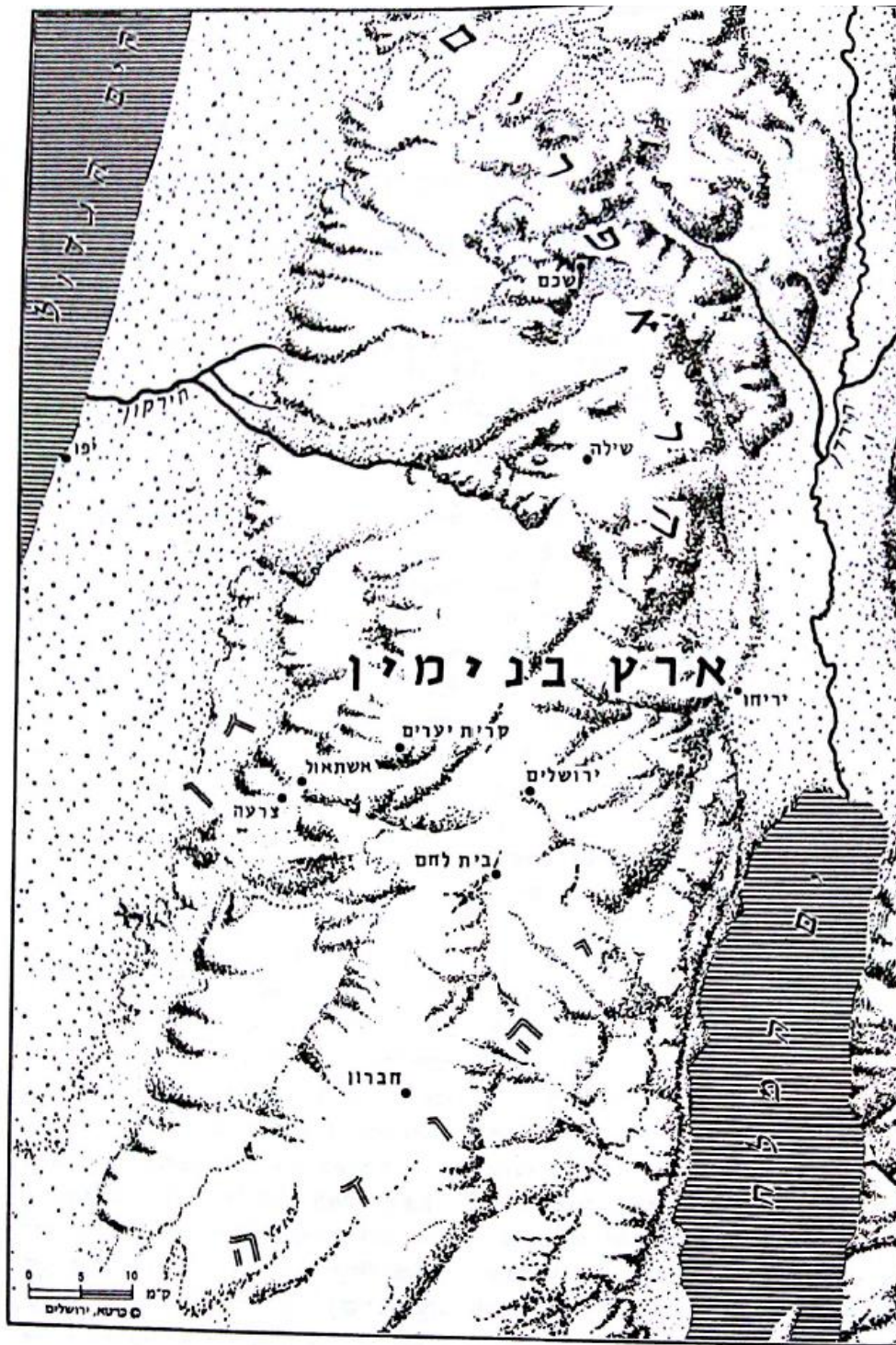
Kuzari 1:97

הז

חטאת העם היתה אפוא רק בזה שעשו להם תמונה, דבר שנאסר עליהם, ובזה שיחסו כח אלוהי לדבר אשר עשו בידיהם ומרצונם, בלי אשר באה על כך מצות האלוה. אף יש להם התנגדות על זה – בפחלקת שנפלה ביניהם קדם לכן; גוסף על כך לא היו עובדי הנעבד שהוא כי אם שלשת אלפים איש מתוך צבור של שש מאות אלף איש. אשר להתנגדות יחידי הסגלה שסיעו בעשית הנעבד, אולי היתה פונתם כי יתברר מי הוא החוטא ומי הוא המאמין, למען יהרג החוטא אשר יעבד לעגל; ואם נחשב להם דבר זה לעוון, אין זה כי אם בגלל הוציאם מן הכת אל הפעל חטא אשר עד הנה היה רק מחשבה צפונה בלב.

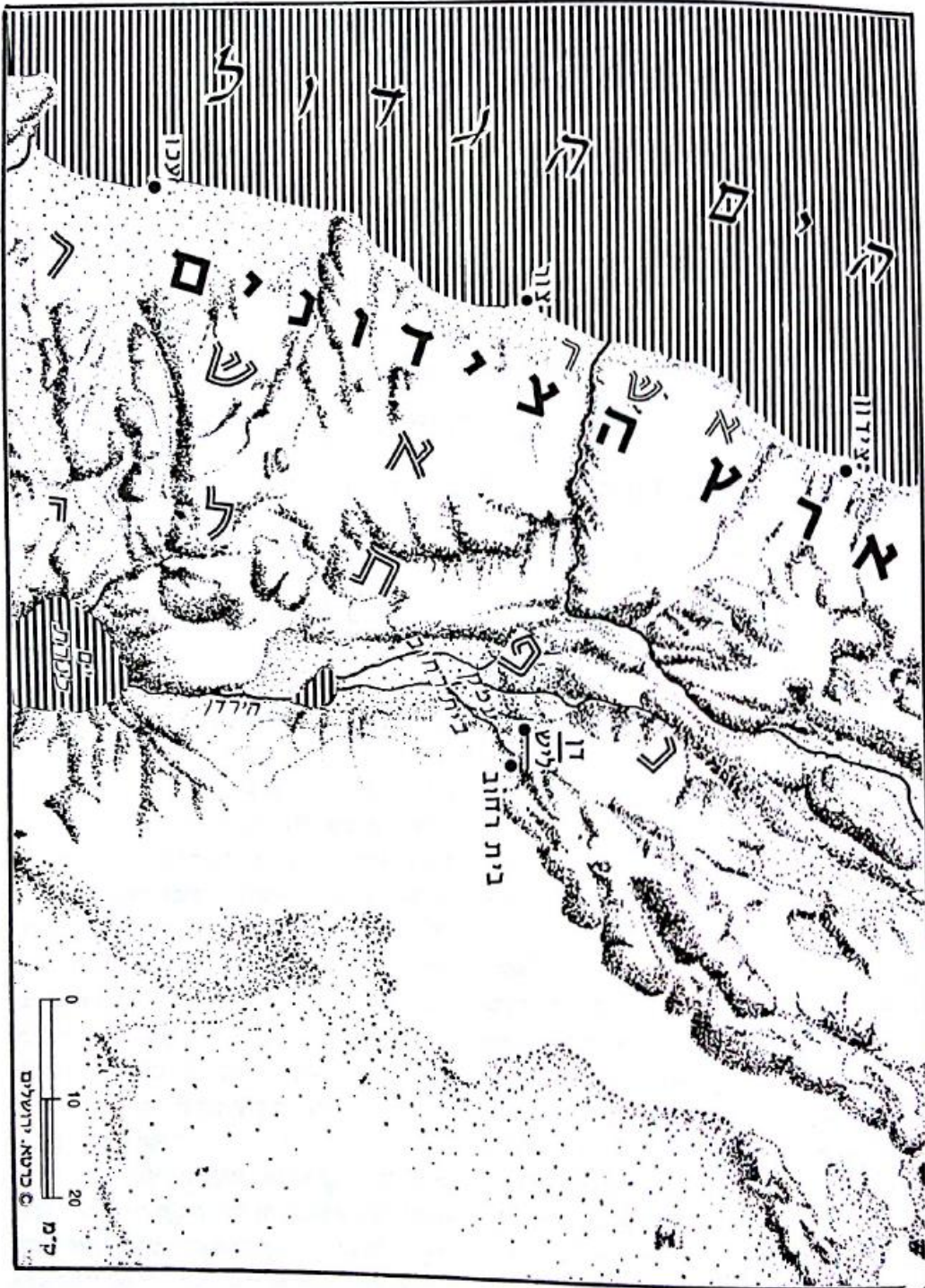
קוזרי על מנת לשוב בו ביום. אז גברה האכזבה אצל אחדים מבני הקמון הרב והוא. אותה שעה התחיל העם להחלק לכחות, פי רבו ביניהם הדעות והסברות, ולבסוף הרגישו אחדים מהם צורך לבקש להם נעבד שיוכלו לפנות אליו ככל האמות, אך גם הם לא פחשו באלוהותו של מוציאם מארץ מצרים – הם בקשו רק כי יהיה אתם תמיד נעבד מוחש אליו יוכלו לרמוז מדי ספרם את נפלאות אלהיהם, – פאשר עשו זאת לימים אותם המאמינים אשר בראותם את הארון אשר עשה משה ע"ה קראו: הנה האלוה! – וכמו שאנו עושים כיום ברמונו לשמים ולכל דבר שנתאמת אצלנו כי תנועתו אינה כי אם ברצון האלוה בלבד, לא במקרה, ולא ברצון אדם, ולא בכח מכחות הטבע.

Map 1

לפרשת פסל מיכה

Map 2

כבוש ליש בידי בני דן